

SEPTEMBER Aastal 2016

September - uus õppeaasta on alanud. Vastemõisa kandis on muutuste aeg, kolis ju rohkem kui sada aastat Kildul töötanud kool Vastemõisa. Vastemõisa küla on elanike arvult suurim küla vallas, jäädes alla vaid Suure-Jaani linnale ja pisut ka Olustvere alevikule. Seega võib öelda, et teoks sai juba aastaid kavandatu - kool kolis sinna, kus enamus õpilasi elab. Suures uhkes majas, mis algselt projekteeriti kolhoosi kontor-klubiks ja mille nurgakivi pandi 1989. aastal, on jõutud juba mitu korda ümberehitusi teha. Majas on tegutsenud mitu baari, postkontor, politsei vastuvõturuum, pangakontor, juuksur, kauplus, raamatukogu, rahvamaja, Vastemõisa vallavalitsus jm. 2007. aastal valmis suurem ümberehitus: perearstikeskus ja lasteaed. Sel aastal puudutas aga rekonstrueerimine veelgi suuremat osa majast. Nüüd töötavad kõik valla sinise kandi allasutused koos ühes hoones, mida harjumuspäraselt veel Vastemõisa rahvamajaks nimetatakse. Tegelikult on siin koos nii rahvamaja, raamatukogu, lasteaed, kool, perearstikeskus kui noortekeskus. Tõeline rahva maja.

Peaaegu sama kaugelt kui Vastemõisa rahvamaja ehitamise aeg, jääb Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine. 20. augustil täitus sellest 25 aastat. Igapäevaselt oleme harjunud olema rahulolematud - sellist riiki polevat me tahtnud. Pisikese juubelihõngulise numbri puhul oleks siiski paslik natuke järele mõelda - ehk oleme saanud isegi rohkem kui oskasime tahta? Lugesin hiljuti kuskilt Ameerika saadiku Lawrence Taylori poolt 1990-tel aastatel öeldud mõtet: „Väga, väga haruldane, lausa ime, et inimesed, ühiskonnad ja rahvad saavad tõelise teise võimaluse...“ Kasutagem siis seda imelist võimalust.

Sädet ja väge - meile kõigile koos ja igatühele eraldi!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Linti lõikavad projektijuht Siim Sõber, rahvamaja juhataja Rein Luup, vallavanem Tõnu Aavasalu, Suure-Jaani kooli direktor Epp Välba, õppekoha juht Krista Prinzmann ja õpilane Kelly Hiilaid. Krista Prinzmann lõikab lahti tordi - tükike magusat igale avamisele ja uudistama tulnule. Noortekeskuses on esimene lahing juba maha peetud.

FOTOD: Leili Kuusk

Valmis Suure-Jaani Kooli uus tegevuskoht

Suure-Jaani vald avas 30. augustil pidulikult Vastemõisa rahvamaja renoveeritud hoone.

Rekonstrueerimistööd võeti ette seoses Suure-Jaani Kooli Kildu tegevuskoha Vastemõisa kolimisega. Hoonest rekonstrueeriti pisut üle kolmandiku: 1016 m². Tööde maksumus oli 787 045 eurot, lisaks hangiti

20 000 euro eest mööblit ja köögiseadmeid. Rekonstrueerimine puudutas kõiki majas tegutsenud allasutusi: Vastemõisa rahvamaja, raamatukogu, noortekeskust, lasteaeda Päevalill.

Projekti koostas OÜ EMP A&I, ehitas OÜ Silindia, järelevalvet tegi AS Suure-Jaani Haldus. Alltöövõtjad olid AS Elektrum (tugevvool), Nano

Turvasüsteemid OÜ (nõrkvool), OÜ Viljandi Õhumeister (ventilatsioon), OÜ Inkognit (tüldehitus), AS Esro (küte, sisevesi-kanalisatsioon, дренааж). Valla esindaja oli Avo Pöder.

1. septembril alustab hoones uut õppeaastat Suure-Jaani Kooli tegevuskoht, kus 1-6 klassis õpib kokku 28 last. Esimeses klassis alustab 7 õpilast.

Endine - 107 aasta vanune Kildu koolimaja - Kooli katastriüksus - müüdi k.a 5. mail toimunud enampakumisel osatühingule Kuusiku Tall, mis on asunud endistest kooliruumidest arendama Kildu ratsakeskus-külastemaja.

Leili Kuusk

Enne sügist korsten ja ahj korda!

Et saavad jahedamad ilmad ja kütteseperiood ebameeldiva üllatusena ei saabuks, siis on kasulik oma kütteseadmed kohe üle vaadata ja hooldada. Eramajade korstnaid ja lõõre tohib ise puhastada, kuid kord 5 aasta jooksul peab seda tegema väljaõppinud korstna-

pühkija. Ametimees puhastab ja vaatab kütteseadmed üle ning teeb parandust vajavate vigade kohta ettekirjutused ning väljastab tehtud tööde kohta akti.

Tasub meelles hoida, et puhastatud ahjus kulub vähem kütet ning see annab rohkem

sooja. Kütteseadet aitab veel säästa kvaliteetne ja kuiv küttematerjal. Puhastamata korstnas tekkivad tahmapõlengud jällegi lõhuvad kütteseadet ja pragudest pääseb tuli ümbrust süütama.

KAKS KOHVIRINGI
ÜMBER SOOMAA

Kohviring avatud 10.09.2016
kell 12.00 - 16.00

Lisainfo ja osalejate nimekiri on leitav
www.joemaa.ee ja FB [rohelinejoemaa](https://www.facebook.com/rohelinejoemaa).

Kohtumiseni 25.03.2017

LEADER EESTI

DETAILPLANEERING

Suure-Jaani vallavalitsus kehtestas 10.08.2016 korraldusega nr 396 Suure-Jaani staadioni detailplaneeringu asukohaga Lembitu pst 51, Suure-Jaani linnas.

Planeeringuga määratakse Suure-Jaani staadioni kinnistule uute hoonete hoonestustingimused, spordiväljakute, tehnovõrkude, haljastuse ja liikluskorralduse põhimõtted. Planeering on kooskõlas kehtiva valla üldplaneeringuga.

Kavandatu ei oma olulist mõju looduskeskkonnale ning ei muuda oluliselt olemasolevat sotsiaalset, kultuurilist ega majanduslikku keskkonda.

TEADE

Suure-Jaani Vallavolikogu algatas 25.08.2016 otsusega nr 113 valla arengukava 2012–2020 muutmise.

Kehtiv arengukava on valla kodulehel <http://www.suure-jaani.ee/arengukavad>.

Muudatusettepanekud esitada 10. oktoobriks 2016 vallavalitsuse aadressil Lembitu pst 42, Suure-Jaani või e-posti aadressil suure-jaani@suure-jaani.ee.

HUVIRINGID SUURE-JAANI GÜMNAASIUMI HUVIKOOLIS ALUSTAVAD SEPTEMBRIS

KLAVERIÕPE

Riina Mankin, riina@sjg.edu.ee
Age Einulo, einulo.age@gmail.com

MALERING

Hugo Hommik, hughohommik@hotmail.ee.
Tunnid toimuvad üks kord nädalas, kolmapäeviti kell 15.30

TEHNIKARING

Toomas Raba. Tunnid toimuvad kaks korda nädalas Sürgaveres asuvas tehnikakeskuses. Kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 15–19. Kontakt tel 515 9798.

ROBOOTIKA

Margus Mikkor, 58margus@gmail.com

MUUSIKASTUUDIO <http://muusikastudio.sjg.edu.ee/>

Ele Millistfer – lauluõpetaja, mudilaste ja noorteteatri juhendaja
Kärt Kaljaspolik – lauluõpe
Jelena Sulamanidze – solfedžo
Themuri Sulamanidze – klaveriõpe
Kathi Koch – klaveriõpe
Karl-Markus Kohv – trummid
Kersti Lohu – kitarrõpe
Teele Tali – klaveriõpe

WADO KARATE

Evald Sepp, direktor@sjg.edu.ee,
teisipäeviti kell 19.00–20.30

Lisainfo: <http://www.sjg.edu.ee/index.php/huvikool/huviringid/>

KUHU MINNA, MIDA TEHA

Kultuurisündmused

16. septembril kell 18 Meelespea klubiõhtu Suure-Jaanis Kondase majas.
25. septembril kell 13 Viljandimaa lauluraha sügispäev Hüpasaares. Tasuta.
1. oktoobril kell 12 tasuta muusikapäeva kontsert Suure-Jaani kirikus. Teet ja Mari Järvi.
5. oktoobril kell 19 kontsert Suure-Jaani Kondase majas "Minu laulu pidu".
Andre Maaker – kitarr.

Spordivõistlused

10. septembril kell 12.15 Sürgaveres Võrriide võidusõit, kell 18.30 võistlus "Sürgavere Rammumees".
11. septembril kell 13.30 Vastemõisa laada spordiprogramm (tänavakorvpall, võrkpall ja teised sportmängud).
24. september kell 10 Lehola-Lembitu mängude maleturniir Suure-Jaani noortekeskuses.
9. oktoobril kell 11 Lehola-Lembitu mängude kabeturniir Sürgavere spordihoones.
9. oktoobril kell 11 Lehola-Lembitu mängude naiste võrkpall Sürgavere spordihoones.

Täpsem info spordivõistluste kohta noortekas.suure-jaani.ee

Muud

10. septembril Sürgavere küla laadapäev.
11. septembril Vastemõisa laad.
18. septembril Suure-Jaani sügislaad.
24. septembril Olustvere kohaliku toidu laad ja hoidiste mess.

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

25.08.2016

Kuulati Viljandi Maavalitsuse planeeringutalituse juhataja Tiia Kallase ülevaadet maakonna kergliiklusteede arengukavast, koostatava maakonnaplaneeringu materjalid on kättesaadavad maavalitsuse kodulehel <http://viljandi.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering>;

loeti esimest korda Suure-Jaani valla Suure-Jaani, Olustvere ja Sürgavere kaugküttepiirkonna soojamajanduse arengukava aastateks 2016–2025, eelnõu link: <http://www.suure-jaani.ee/arengukavad>;

kuulati juhataja Lembit Kruuse ülevaadet ASi Suure-Jaani Haldus tegevusest;

algatati valla arengukava 2012–2020 muutmine, algatamine; kehtiv arengukava on kodulehel <http://www.suure-jaani.ee/arengukavad>, muudatusettepanekud tuleb esitada vallavalitsusele 10. oktoobriks 2016;

otsustati Kildu k Kildu staadioni katastriüksus võõrandada otsustuskorras piirinaabritele, tehingu teostamiseks on vajalik Keskkonnaministeeriumi nõusolek.

Suure-Jaani Vallavalitsuses

03.08.2016

Määrati 2016. aasta hajaasustuse programmist taotletud toetussumma täismahus 12 taotlejale, rahaliste vahendite lõppemise tõttu jäeti rahastamata 29 taotlust ning tunnistati üks hajaasustuse programmi taotleja ja tema poolt esitatud projekt mittevastavaks hajaasustuse programmi 2016. a programmdokumentidele;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saaja projektide „Vastemõisa küla Muraka talu puurkaevu rajamine“ ja „Lemmakõnnu küla Umaliku talu puurkaevu ja omapuhasti rajamine“ aruanded koos täitmise eelarvega; anti Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolile välja raieluba 16 puu raiumiseks;

muudeti jäätmeveo tingimusi kuuel jäätmevaldajal; lubati OÜ-l Ilutulestiku Keskus Arnika korraldada ilutulestik 6.–7. augustil 2016 Suure-Jaani järve kaldal; otsustati hüvitada ühele isikule tolmutõrjetõde maksumusest 75%;

eraldati MTÜle Kõidama Küla Seltsi projekti „Kogukonna spordiväljak“ kaasfinantseering summas 220,96 €; kuulati informatsiooni sihtotstarbeliselt eelarvesse laekunud summade kasutamise kohta;

kinnitati haldusreformi ette valmistamiseks moodustatud töörühmade koosseisu täiendavalt: hariduse töörühma Kristi Säask ja kultuuri töörühma Kaja Leppik;

eraldati reservfondist Suure-Jaani gümnaasiumi huvikoolile 1050,68 eurot Eesti Noorsootöö Keskuse projekti „Robootikaring Suure-Jaani vallas“ kaasfinantseeringuks; rahuldati Suure-Jaani vallavalitsuse taotlus korraldada 5.–7. augustil Suure-Jaani valla kodukandipäevad;

otsustati erastada ostueesõigusega Ülde külas Eke tn 6 katastriüksus hoonete omanikele;

määrati Navesti k Loigu, Metskülas Liiva ja Jälevere k Linnu kinnistu jagamisel moodustatavate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

muudeti Tääksi k Mäelt-Önniste ja Alt-Önniste katastriüksuste maa sihtotstarbed;

kooskõlastati Olustvere alevikus aadresside muutmise eelnõu;

hoonestusõigusega koormamiseks määrati Reegoldi k Puusilla elamu ehitiste teenindamiseks vajaliku maa suurus;

otsustati väljastada kasutusluba Sürgavere k Sürgavere tee 11 püstitatud spordiväljaku kasutusele võtmiseks;

määrati Kerita k Laose-Jüri maaüksusel teraviljakuivati ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused.

10.08.2016

Rahuldati MTÜ Kuhjavere Küla Selts taotlus korraldada 13. ja 14. augustil Kuhjavere külaplatsil avalik üritus XII Kuhjavere külateatrite festival ja Vastemõisa Rahvamaja taotlus korraldada 11. septembril Vastemõisa rahvamaja mänguväljakul avalik üritus Vastemõisa laad 2016;

otsustati eraldada ja maksta välja MTÜle Kildu Külade Ühendus KOPi projekti „Minu kodu on Kildul: 4“ kaasfinantseering 185 eurot;

määrati Jaska k Soku-Lauri kinnistu jagamisel moodustatavate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed; otsustati korraldada Olustvere al Päikese 4 korteri nr 2 (katastritunnus 54501:002:1590, kinnistu registriosa 2516239) müümiseks uus enampakkumine, alghinnaks kinnitati 2500 eurot;

tegevusalalt „Sport“ eraldati ühekordset toetust Timo Siimule 200 eurot osalemiseks rahvusvahelisel võrkpalliturniiril Bulgaarias ning Priit Toobalile 250 eurot takistusõiduvõistluse „Kildu ratsakeskus-külalistemaja taasiseseisvumispäeva karikas“ korraldamise kulude katteks;

kehtestati Suure-Jaani I Lembitu pst 51 Suure-Jaani staadioni detailplaneering.

18.08.2016

Rahuldati Priit Toobali taotlus korraldada 20.–21. augustil Kildu külas Kooli kinnistul avalik üritus Vastemõisa kandi külade I kokkutulek ja 27. augustil avalik üritus ratsavõistlus „Kildu ratsakeskus-külalistemaja taasiseseisvumispäeva karikas“;

kinnitati Vastemõisa k Vastemõisa tee 26 detailplaneeringu planeerimise lähteseisukohad ja otsustati mitte algatada kinnistu keskkonnamõju strateegilist hindamist, sest eelhinnangu põhjal detailplaneeringuga kavandatu ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus, mis oluliselt muudaks või halvendaks olemasoleva keskkonna seisundit;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saajate projektide „Paelama küla Ilbaku talu puurkaevu, veetõstesüsteemi ja reoveesüsteemi rajamine“ ja „Kuiavere küla Pärtle puurkaevu rajamine“ aruanded koos täitmise eelarvetega;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks neljale jäätmevaldajale;

rahuldati MTÜ Ühtne Võhmaküla taotlus korraldada 28.–29. augustil Võivaku tiigi kaldaalal avalik üritus MTÜ Ühtne Võhmaküla Muusikaline Muinastulede ÖÖ;

kooskõlastati eramajapidamise olmevee saamiseks ettenähtud puurkaevu asukoht Lepiku, Vastemõisa k; otsustati väljastada ehitusluba Sürgavere k Lillepõllu kinnistule päikeseelektrijaama püstitamiseks;

otsustati väljastada kasutusluba Tääksi k Tääksi Põhikooli kinnistul asuva koolimaja-spordihalli ümberehitatud õpilaskodu kasutusele võtmiseks.

29.08.2016

Kooskõlastati Vastemõisa lasteaiapäevalil sisehindamise aruanne;

kuulati haridusnõuniku Ardo Agasilla ülevaadet uue õppeaasta ettevalmistustest;

otsustati, et alates 1. septembrist on valla koolide ja lasteadeade sööklates lõuna maksumuseks Suure-Jaani Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste töötajatele ning teistele väljastpoolt sööjatele 1.70 eurot;

määrati Lahmuse k Paasioja, kinnistu jagamisel moodustatavate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed; muudeti Reegoldi k Lageda katastriüksuse sihtotstarve elamumaast tootmiskaas;

tegevusalalt Seltsitegevus eraldati MTÜle Ühtne Võhmaküla 150 € Muusikalise Muinastulede öö korralduskulude katteks;

tühistati Priit Toobalile toetuse 250 eurot eraldamine, sest võistlused jäid halbade ilmastikutingimuste tõttu ära;

määrati sotsiaalhooldusteenuste osakonna juhataja ja kolme õpetaja ühisele koolitoetust 18 I klassi mineva lapse perele kokku 2700 eurot;

otsustati tasuda Eesti Sõjameeste Sakala Ühingule tänu-medalite maksumus; medali saavad Elmar Kivipõld, Jüri Mägi ja Endel Luik;

muudeti jäätmeveo tingimusi viiel jäätmevaldajal;

kooskõlastati bussiliinide nr 20 ja 29 muudatused;

otsustati väljastada ehitusluba Riissaare k Kiimassaare kinnistul asuva laut-küüni laiendamiseks ja ümberehitamiseks üksikelanuks;

otsustati väljastada kasutusluba Suure-Jaani I Tallinna 11 kõrvalhoone kasutusele võtmiseks;

otsustati tasuda omasteta vanuri hoolduskulude puuduolev osa SAs Lõhavere ravi- ja hooldekeskus.

TÕNIS KINT 120

Taevere põllumehe Tõnis Kindi sünnist möödus augustis 120 aastat. Omaaegse Põllutöökoja direktorina oli Kint mitme agraripoliitilise algatuse eesotsas. Põllumeeste konvendid, mis 1936. aastal loodi, olid mõeldud kutselisteks omavalitsusorganiteks ja kaitsesid sel kujul talurahva huve. Ühtlasi õpetati nende kaudu erinevaid maatöid ja oskusi. Põllutöökoja ja konventide kaudu käis veel maanoorte ringide organiseerimine, poola tööliste teenistuse võimaldamine ja ka näiteks MTJ-de loomine – traktori- jaamad polnud sugugi 50. aastate leiutis. Kint, kes 1925. aastal oli Kopenhaagenis õppinud agraarökonomikat ja -raamatupidamist õpetas teistelegi moodsat talupidamist. Paljud peremehed, kes kursuse läbisid, said riiklikult premeeritud.

Kindi kaudset mõju võib aimata näiteks selles, et peale sõda alustas siinmail tööd Lõhavere Raamatupidamiskool ja ettevõtlike talunike kontsentratsioon oli Taeveres suurem, kui mujal. See avaldus 1949. aastal kulaklike majapidamiste arvus.

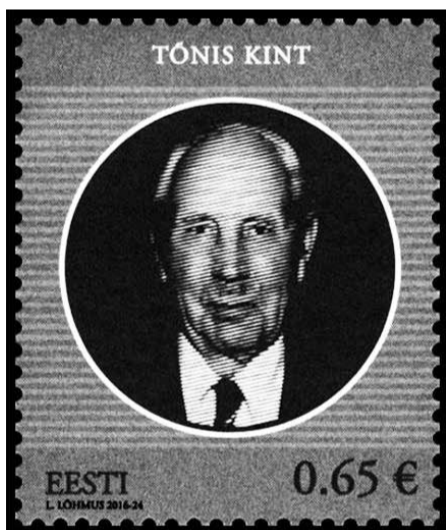
Laiema tuntuse saavutas Kint paguluses, ametinimega peaminister vabariigi presidendi ülesannetes. Huvitava biograafilise seigana võiks mainida, et I Maailmasõja ajal Moskvas ehitusteadusi õppides võis ta tuttav olla sama eriala õppinud "XX sajandi müüdi" autoriga (1893. aastal Tallinnas sündinud Alfred Rosenberg – Natsionaalsotsialistliku Saksa Töölispartei üks ideoloogilistest juhtidest – toim).

Tõnu Kukk

17. augustil toimus Tallinna Metsakalmistul Kuulsuste künkal kauaaegse Eesti Vabariigi valitsuse eksiilis peaministri Vabariigi Presidendi ülesannetes Tõnis Kindi 120. sünniaastapäevale pühendatud mälestustalitus.

Samal päeval toimus Tõnis Kindile pühendatud postmargi esitus Maaeluministeeriumi suures saalis, kus ülevaate Tõnis Kindi elust tegi Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli mesinduse õpetaja Marje Riis. Ülevaade kogupikkuses leitav Leole veebiversioonist.

Oleme täna, Tõnis Kindi mälestuspäeval, kogunenud siia Maaeluministeeriumi saali, temale pühendatud postmargi esitlusele. Postmargi seeria on Eesti Vabariigi riigipead.

Tõnis Kindi nimega seondubki eelkõige tema poliitiline tegevus: panus Eesti riigi loomisel ja ülesehitamisel ning järjepidevuse hoidmisel eksiilis.

Tutvunud Tõnis Kindi lapsepõlve ning haridus- ja teenistuskäigu kodumaal ja võõrsil, näeme, et maaelu ja põllumajandus on lahutamatu osa nii lapsepõlvekodus, omandatud hariduses kui ka poliitilises tegevuses.

Järgnevalt veidi põhjalikuma ülevaade Tõnis Kindist kui põllumehest ja talukultuuri arendajast/edasikandjast. Tõnis Kint on oma raamatus „Mälestuskildude eesti elust ja põllumajandusest“ (1986) nimetanud end poliitikuks, sõjameheks ja põllumeheks. Poliitiline tege-

vus ja põllumajandus on omavahel tihedalt põimunud. Ainult sõjamehe staatuse juures on ta kirjutanud, et siis ei saanud tegeleda poliitikaga ega kodutalus toimetada.

Oma memuaarides on ta ise esitanud küsimuse: Kuidas minust sai tegelik põllumees? Ja annab ka vastuse, millistest asjaoludest ja sündmuste käigust see olenes.

Aga alustame algusest:

Tõnis Kint sündis 17. augustil 1896. a Paasioja talus, Taevere vallas, Suure-Jaani lähistel, Viljandimaal.

Koolitarkuse omandamisega alustas Lahmuse mõisa Mähkküla koolis, seejärel Kase koolis ning Suure-Jaani kihelkonnakoolis. Edasi viis hariduse omandamine kodunt kaugemale:

1916 Tartu Realkool

1916 õppis Moskvasse evakueeritud Riia Polütehnilise Instituudi ehitusosakonnas

1918 Saksa okupatsioonivõimude poolt Riia Polütehnilise Instituudi baasil avatud Balti Tehnikaülikooli põllumajandusosakonnas

1920–1924 Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonnas

1924 täiendas end Taani põllumajandusülikoolis agraarökonomia ja taluraamatupidamise alal ning viibis põllumajanduspraktikal Taanis, Norras ja Rootsis.

Teenistuskäik:

1916 mobiliseeriti Vene armeesse, üliõpilaste pataljoni Tsaritsõnis, Volga kubermangus.

1917 lõpetas Moskva III lipnike ettevalmistuskooli.

1917–1918 teenis Moskvas ja Petrogradis ning oli Ukrainas rindel.

1918. aasta algusest Viljandis moodustatavas 2. Eesti jalaväepolgus.

1918–1920 Vabadussõjas, teenis laiarõpemelisel soomusrongil nr 2, oli selle kuulipildujate komando ülem, sõja lõpul rongiülema kohusetäitja, leitnant.

1925–1929 Põllumajandusliku Raamatupidamise Talituse abijuhataja, 1928–1932 juhataja.

1932–1938 Põllutöökoja abi- ja tegevdirektor, 1938–1940 direktor.

Saksa okupatsiooni ajal oli lühikest aega Eesti Omavalitsuse turukorraldusvalitsuse juht. Ta vallandati lahkkelide pärast okupatsioonivõimudega. Seejärel elas ta isatalus ja töötas Eesti Tarbijate Keskuses.

1944 sügis lahkus kodumaalt Rootsi

1945–1949 Uppsala Põllumajandusülikooli (Ulnas) arhiiviasistent

1949–1951 agronoom Stockholmis läänis

1951–1975 Rootsi Põllumajandusliidu (Landbrukarnas Riksförbundet) ja selle käitisebüroo ning uurimisinstituudi teaduslik kaastööline Stockholmis

1957 ajalehe Teataja peatoimetaja

1970–1990 Eesti Vabariigi peaminister presidendi ülesannetes eksiilis

Marje Riis

Järgneb Leole veebiväljaandes

1. september

140 aastat tagasi (1876) sündis Lahmuse mõisa kõrtsis Vändra majandustegelane ja töuaretaja **Hans Virkus**.

125 aastat tagasi (1891) andis Ilmatari sega- ja meeskoor kontserdi Kaansoos. Pidu õnnestus, sissetulek 30 rubla. "See oli esimene säärane lauluheli siinses metsanurgas".

90 aastat tagasi (1926) valmis **Kaansoo koorejaam**. Piimatoojad oli 40, meieriks Martin Jõgis, toodang veeti Suure-Jõeale.

55 aastat tagasi (1961) avati **Suure-Jaani keskkooli** uus hoone.

40 aastat tagasi (1976) alustas endine Maagümnaasium tööd **J. Kõleri** nim Viljandi 4. Keskkoolina. Direktoriks olustverelane **Asta Moora**.

6. september

125 aastat tagasi (1891) sündis Riidajal **Rudolf August Soolo**, Tallinnas ja Rootsis tegutsenud trükkal ja hobikunstnik.

7. september

150 aastat tagasi (1866) sündis Lõhavere v-s, Vanaõue t-s vallakirjutaja ja karskustegelane **Jaan Liiva**. Koostas esimese kohaliku karskusseltsi põhikirja ja kirjutas karskusteemalisi raamatuid.

8. september

60 aastat tagasi (1956) seati NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt sisse miinimumpalk.

12. september

110 aastat tagasi (1906) sündis Meeri v-s ajakirjanik ja kirjanik **Leho Lumiste**. Avaldas Torontos Lembitu-ainelise raamatu "Killad külas" (1971).

14. september

115 aastat tagasi (1901) sündis Suure-Jaani alevis raamatukogutöötaja **Linda Jaaska (Ots)**.

90 aastat tagasi (1926) toimus üheksa Suure-Jaani ärimehega Abja laadal **autoõnnetus**. Autol kadusid mäest alla sõites pidurid, reisijad päästsid end kastist väljahüppamisega.

15. september

30 aastat tagasi (1986) suri Vastemõisa ja "Ilmatari" kooride dirigent, orkestrijuhut ja kodu-uuri **Jaan Joandi**.

16. september

115 aastat tagasi (1901) sündis Olustvere v-s, Parkja t-s kapten **Jüri Jürgen**. Oli paguluses New-Yorgi Vabadusvõitlejate Liidu esimees ja juhatuse liige.

17. september

115 aastat tagasi (1901) sündis Sürgaveres näitleja **Aleksander Mälton**. **110 aastat** tagasi (1906) sündis Epra k-s, Anni t-s koolijuhataja, RAM-i hääleseedja ja laulja (bariton) **Sergi Annilo (Bachmann)**.

19. september

130 aastat tagasi (1886) sündis Viiratsi v-s. Eesti Aleksandri Olustvere Põllutöökoogi esimene juhataja **Hans Johani**.

85 aastat tagasi (1931) sündis Sürgavere v-s metsandusteadlane **Artur Nilson**.

20. september

10 aastat tagasi (2006) suri Tallinnas skulptor **Edgar Viies**.

22. september

780 aastat tagasi (1236) toimus leedulaste ja Mõõgavendade ordu vahel **Saule lahing**. Vendade kaotusele järgnes ordu hääbumine.

150 aastat tagasi (1866) sündis Sürgavere v-s, Tamm t-s pedagoog **Jüri Tammann**. Tegutses koolijuhatajana Järvakandis, Türil ja Tallinnas.

23. september

320 aastat tagasi (1696) võimutses Liivimaal **Suur Nälg**. Suure-Jaani kirikuõpetaja teatas konsistooriumile, et koolis ei käi ühtegi õpilast. Nälg kestis 1695–1697.

140 aastat tagasi (1876) anti kubermangu valitsuse poolt **Sürgavere** mõisnikule von Wahlile luba omal maa peal igal aastal 23. septembril **laata** pidada. **90 aastat** tagasi (1926) toimus Suure-Jaani kohtus **kärarikas protsess**. 52 teetöölist Kõo-Soomevere trassilt tulid kohtusse saamata töötasu pärast õigust nõudma.

24. september

145 aastat tagasi (1871) sündis Pärnumaal Pootsis metsaametnik, kirjanik ja ajakirjanik **Jakob Feldmann (ps Vanaaus)**. Oli Aimala metsnikuks 1895–1905.

25. september

105 aastat tagasi (1911) avati **Arussaare rahvamaja**. Avara hoone ehitas kaupmees Jaan Saar, lava eesriide maalil Suure-Jaani kunstnik ja fotograaf Otto Mägi.

90 aastat tagasi (1926) sündis Vastemõisa v-s raamatukoguhoidja ja kodu-uuri **Heino Olev**.

26. september

90 aastat tagasi (1926) etendati Reegoldi koolimajas noorteühingu Edu poolt **operett "Rahutu õõ"**. Paljudel oli sõna "operett" uudiseks.

27. septembril

85 aastat tagasi (1931) avati Tääksis uus **Tillu-Reinu koolimaja**. Oli esimesi suuremaid kivihooneid Viljandimaal.

28. september

100 aastat tagasi (1916) külastas Suure-Jaani kihelkonda **Paljasjalgne Tõnisson**. Kutsus inimesi Buddha usku astuma ja müüs omi brošüüre.

29. september

190 aastat tagasi (1826) sündis Olustvere mõisas baltisaksa poliitik ja publitsist **Hermann Claudius Samson von Himmelstiern**. Oli eestikeelse Aleksandrikooli asutamise kavatsuse vastu, õieti pooldas selle avamist saksa põlvkoolis.

140 aastat tagasi (1876) sündis Pärstis EELK vaimulik **Juhan Reidak**. Oli Suure-Jaani adjunktõpetajaks (1904), hiljem õpetaja Toris.

115 aastat tagasi (1901) sündis Olustvere v-s, Särü t-s laskesportlane ja ohvitser **Paul Paas**. Suri 1953. a Inglismaal, Somerseti krahvkonnas.

110 aastat tagasi (1906) valiti Tallinna Kaarli koguduse õpetajaks **Aleksander Kapp**.

Kujundmarssimine. Wersalinka kontsert Suure-Jaanis.

FOTOD: Leili Kuusk

Wersalinka 2016

Ka sellel aastal osalesime rahvusvahelises koostööprojektis, millest Suure-Jaani valla ja Pärnumaa noorte muusikute kõrval võtsid osa noored Poolast Zambrowist: noortele muusikutele lisaks 10 mažoretti tantsugrupist Enigma. Orkestri dirigendid olid Krzysztof Witkowski ja Rein Vendla ning koreograaf Maria Gierasimiuk. Koos õpiti selgeks pea pooleteist tunni pikkune kava,

kus vaatajad said orkestripalade, solistide ja tantsude kõrval näha ka kaheosalist kujundmarssimist. Õpituga anti seitse kontserti: kolm Poolas – Zambrowi vallas, Drozdowis ja Zambrowis – ning neli Eestis: Pärnus, Toris, Viiratsis ja Suure-Jaanis. Lisaks tutvusid osalejad ka Warssawiga ja Tallinnaga. Harjutuslaagri päevil tutvuti samuti Zambrowi linnaga. See on umbes Viljandi suuru-

ne linnake pisut rohkem kui sada kilomeetrit enne Warssawit – kui Bialystoki poolt sõita. Harjutusruumid asusid linna põhikoolis nr 1, mille kõrval kõrgub ka uhke liutoruga veekeskus. Majutas laagrilisi aga kooliühiselamu nr 1, kus peale meie elasid veel suviste spordilaagrite noored. Linnas on muusikakool, mille direktor on projekti Poola poolne dirigent Krzysztof Witkowski, kelle juhivad

puhkpilliorkester tegutseb aga linna kultuurimaja aluvuses.

Projekti toetasid Eesti Kultuurkapital (Rahva- kultuuri sihtkapital, Viljandimaa ekspertgrupp ja Pärnumaa ekspertgrupp) ja Pärnu linn. Lisaks toetasid eesti noorte osalemist nende elukohajärgsed omavalitsused. Suur tänu kõigile toetajatele ja abilistele!

Leili Kuusk

Ühtses hingamises: kildukate suvetegemised 2016

Suure-Jaani muusikafestivi aliakohvikute päev, rootsi muldvärvi keetmine, perepäev Vastemõisas, raamatukogupiknik kirjaniku Olavi Ruitlasega ning osalemine Vastemõisa kandi I küladepäeval – need on märksõnad, mis iseloomustavad meie mittetulundusühenduse tegemisi sel suvel.

Kildu Külade Ühenduse suvi algas 19. juunil päikeselise päevaga Suure-Jaanis, kus osalesime muusikafestivi aliakohvikute päeval. See oli Kildu Külade Ühenduse jaoks juba kolmas kord. Tantsurühma Vastsed Naised liikmete „näputöö“ on alati ära ostetud – olgu selleks hõrgutavad tordid või sibulakook. Eriline tänu Heli Torimile, kelle energia ja teotahe on nakatav.

Ühes rütmis pani osalised liikuma Eve Tomson. Juta Kobin ja Tauno Härginen õpetasid valmistama lõbusaid puunööpe ning Tiia Ainsalu kutsus inimesi tutvuma köögiriistadega ja valmistama mõnusat tomatikastet. Sai kuulata ka Kildu kooli muusikute salongimuusikat – juhendaja Heidi Oja-Kalberg.

23. juulil keetsime paljude huvilistega rootsi muldvärvi. Olen osalenud sellisel päeval 2006. aasta suvel, kui Märt Perve korraldas ühe renoveerimisalase õppepäeva. See kümme aastat tagasi keedetud värv minu kõrvalhoone seinal on ikka sama kirgas, mistõttu soovisin seda kogemust jagada ka sõprade-tuttavatega. Juhendajaks oli Ilbakul elav restauraator Kerttu Künnapuu. Tänu sõnad talle

asjaliku ja õpetliku päeva eest

7. augustil toimus neljas raamatukogupiknik, mille külaliseks oli kirjanik Olavi Ruitlane. Olles läbi ja lõhki võrokas, kirjeldab ta oma viimases romaanis „Vee peal“ väga värvikalt ühe poisi lapsepõlve Tamula järve äärses nõukogude aegses agulis. Tema raamat KROONU on aga läbi aegade loetavam raamat meie kandi meeste hulgas. Oma pikantseid luuletusi lugedes kirjanik julgelt ja ilmekalt, mille peale üks proua märkis, et need luuletused tema ettelugemisel ei tundugi nii ropud. Eks eesti keeles ole ka selliseid sõnu, mida kõva häälega öelda igal pool ei julge. Aga õiges kontekstis öelduna polegi need nii riivavad. Tänu sõnad Anu Nurmsalule ilusa aia

ja ilma eest. Päeva juhtis Veronika Raudsepp-Linnupuu Viljandi Linnaraamatukogust. Kummardus temalegi tehtud töö eest.

Oma abistava öla panime alla ka kahele toredale üritusele: Vastemõisa perepäevale „Mul on savi...“ 5. augustil ja Vastemõisa kandi I külade päevale 20. augustil. Mulle meeldib väga, et oleme leidnud meie piirkonna mittetulundusühendustega ühtse hingamise. Koos teha on mõnusam ja osavõtjad on ju ikka samad – kas teeme üritust Kildul, Vastemõisas või Metskülas. Jõudu ja üksmeelt kõigile tegijatele ning avastamislusti osavõtjatele!

Merle Rang
Kildu Külade
Ühendus MTÜ

Meesansambel Pange Poisid laulis kahele presidendile

Vastemõisa rahvamaja meesansambli Pange Poisid selle aasta üheks meeldejäävaks ülesastumiseks kujunes laulmine kahe riigi – Soome ja Eesti – presidendile Soome Vabariigi presidendi Sauli Niinistö riigivisiidi vastuvõtul Soome saatkonnas.

2016. aasta esimene poolaasta on olnud meesansambli esinemisterohke. Lauludega on rõõmustatud publikut nii kodus kui võõrsil. Esinetud on erinevatel Suure-Jaani valla avalikel üritustel,

Saarepeedi naistepäevapeol, Viljandi Hansapäeval, Tallinnas, Tartu- ja Valgamaal.

12.-14. augustil toimus kontsertreis Hiiumaal. Ansambel pälvis saarel sooja vastuvõtu ja aplaus andis kinnitust, et Viljandimaa meeste laulud kõnetavad sügavalt ka saarerahvast. Laulmisest jäi aega ka saarel natuke ringi vaadata, nii tutvuti Hiiumaa erinevate paikade ja vaatamisväärsustega.

Liia Sirel

Pange Poisid Soome saatkonnas.

FOTO: Erakogust

Lepakose lugemised

FOTO: Leili Kuusk

Lepakose lugemised toimusid juba 16. korda. Selgi aastal oli lahkeks võrustajaks Lubjassaare pererahvas.

Lugemised on ikka püüdnud keskenduda sellele, mis maailmas aktuaalne ja kohapealsetele inimestele huvi pakub. Sel korral oli teemaks „Eurooplase pilguga islamit ja moslemina Euroopat vaadates“. Külaskas oli Rauno Ruus, Võrumaa noormees, kes juba rohkem kui viis aastat Saudi Araabias, Mediina Islamiülikoolis õppinud – algul araabia keelt, nüüd islami õigusteadust.

Teemat avas ja päeva juhtis Kildu mees Mart Tamberg, Rauno Ruus keskendus põhiliselt oma õpingutele ja koolile, kus ta peagi uut õppeaastat alustab. Kuulajatel oli Raunole ka hulga küsimusi – paljud igapäevaelu puudutavad, millele inimesed polnud siiani vastuseid leidnud.

Suur tänu kõigile, kelle abiga lugemised sel korral teoks said!

Leili Kuusk

Kodukandipäevad

Kodukandipäevade ajal toimus ka raamatukogupiknik – seekord Kaevandi aias. Külaskas oli kirjanik Olavi Ruitlane. FOTO: Leili Kuusk

Selleks korraks on Suure-Jaani kodukandipäevad läbi. Oli kolm meeleolukat päeva, millesse mahtusid nii spordi- kui kultuuriüritused, vihmasabinad kui päiksepaiste. Kodukandipäevast osavõtjate arv jäi kohati kesiseks – ei tea, kas süüdi oli ilmataat, suurürituste rohkus Eestimaa või liiga tihe programm.

Suure-Jaani kultuurimajas töötavad inimesed on väga õnnelikud ja tänulikud võimaluse üle teha koostööd toredate inimeste ja organisatsioonidega.

Täname:

Arengu Helin MTÜ
Kildu Külade Ühendus MTÜ
Vastemõisa rahvamaja
Vastemõisa raamatukogu
Heliloojate Kappide majamuuseum
Mati Adamson
Suure-Jaani noortekeskus
Seasaare Näitemängu Selts
Kalastuskubi Säge
MTÜ Vanad Olümpiaalad
Pille-Riin Sepp
Liis Schasmin
Suure-Jaani raamatukogu
Suure-Jaani Puhkpill
Erkki Mägi
Kristjan Alles
Priit Toobal
AS Arnika
Kaevandi talu
Asu talu
Nõrga talu
Rohekalda aiand
EELK Suure-Jaani Kogudus
Tamme talu
AS Suure-Jaani Haldus
Suure-Jaani vallavalitsus

Aire Levand

Kunstilaager ja muinastulede öö

FOTO: Erakogust

1.–3. augustil osales kunstilaagris igal päeval 30 last. Laagri tegevuste juhendajad olid Triinu Paabut (ühismängud ja käsitöö) ja allakirjutanu (maalimine, joonistamine ja korraldamine). Abiliseks oli Liisa Praks (ühismängud, laste abistamine ja järevalve).

Laagri ajal valmisid kookid kaaslastest (inimkeha kujutamise liikumises), animastiilis koomiksides teemal "Väike merineitsi" (muinas-

jutu sisus olulise eristamine ja oma mõtte kujutamine 4 või 6 pildis tervikliku loona), jaapanipärased miniatuursed tuššijoonised paberist valmistatud raamis (täpsuse ja kannatlikkuse arendamine), mereteemalised guašmaalid (fantaasia) ja õnnelikivid (fantaasia) ning pakendid (korrekne löikamine kääridega).

Näitus valminud töödest avati 3. augustil kell 17, kui algas lõpupidu koos vane-

mate ja vanavanematega. Väikeste laagriliste tungival soovil loodame, et laager saab toimuda ka järgmisel suvel.

Kogu info ja fotod leiab FB avalikult lehelt MTÜ Ühtne Vöhmaküla.

28. augustil toimus Vöivaku tiigi kaldal MTÜ Ühtne Vöhmaküla külaplatsil muusikaline muinastulede öö, millel osales ka valla-

avada meie külaseltsi 2016. aasta suurprojekt – kohvipaviljon, mille ehitajaks oli vabast tahtest Serppo Kass.

Kohvipaviljoni avamise järel algas piirkonna külade noorte muusikute, kes õpivad Viljandi ja Vöhma muusikakoolis, kontsert. Seejärel süüdati muinastuled maal ja vees ning lavale tulid üllatusesinejad Ain ja Ainar Arula ning Sulev Helin oma lapselapsega.

Ansambel Mait&Margus Bänd mängis tantsuks ning töi jalga keerutama suure hulga paare, kes kõik põrandale ära ei mahtunud ja muruplatsi lisaks hüvisid. Tulepakkude meister oli Heiki Randmäe.

Sündmusel osales umbes 150 inimest ja vaatamata väikesele vihmabinale tantsiti soojas öös kella 23- ni.

Küllli Hiimäe-Metsar

Klaaspakendi teekond majapidamisest uute toodeteni

Järk-järgult kasvanud eestlaste sorteerimisharjumused ning suurenenud teadlikkus ajendab pakendikäitluse ettevõtteid arendama üha leidlikumaid ja efektiivsemaid järelsorteerimise lahendusi. Eesti Pakendiringluse sorteerimistehas Maardus võimaldab kodus eelsorteeritud pakendeid sorteerida ilma inimese sekkumiseta. Sorteerimistehases leiavad kõik pakendiliigid oma tee ümbertöötlemisse.

Suurima osa majapidamisest tekkivatest jäätmetest moodustavad pakendid, sh klaastaara. Klaastaara on 100% taaskasutatav ning selle kvaliteet aja jooksul ei lange. Et kodus sorteeritud klaas leiaks maksimaalsel määral taaskasutamist, on sorteerimistehases väljaarendatud spetsiaalne klaastaara eraldamise mehhanism.

Klaastaara teekonna algus

Esmaseks eelduseks on klaaspakendite sorteerimine kodus. Piisab sellest, kui klaas koguda kokku metall- ja plastpakenditega. Majapidamisest võib selleks olla kas näiteks eraldi kilekott või papist kogumiskast, millest on selle täitumisel lihtne pakendeid kogumiskonteinerisse paigaldada.

Klaasikonteinerisse võib visata nii pandita taarat kui ka klaaspurke. Kindlasti ei tohi sellesse visata aga peegli- ja akna klaasi ning lambipirne. Klaaspakendeid ei pea ilmtinimata 100% teistest pakenditest eraldi koguma. Sõltuvalt konteineri märgistusest kogutakse klaasi ühiselt plast- ja metallpakendiga või eraldi puhta materjalina. Valik tasub teha selle järgi, millised konteineritüübid asuvad liikumisteele kõige lähemal (pood, kodu, bussipeatus). Mõlemad konteineri liigid jõuavad jäätmeautoga lõpuks Maardu sorteerimistehasesse.

Mis toimub klaasiga sorteerimistehases?

Jäätmeauto valab kõik konteineritest kogutud materjalid tehase pakendite kogumisplatsile. Sealt tõstatakse kopplaadur pakendijäätmekogumisse, mis meenutab suurt 30 m³ konteinerit. Dosaator väljastab pakendeid ühtlase voona sorteerimislindile.

Järgmiseks juhatab sorteerimislint pakendid suurde kidadega sõela, mis purustab ka kinnised kotid. Esimene pöörlev sõel eraldab üksteisest eri suuruses pakendid ja edasi liiguvad pakendite komplektid: paber, papp ja kile oma konveierile ning kõik väikesemõõdulised pakendid nagu metall, plast ja klaas teisele konveierile. Järgnevalt eraldatakse magnetiga ferriidne metallpakend (konservid, purgikaaned, ollekorgid). Ülejäänud väikesed pakendid liiguvad vibreerivasse sõela.

Klaas on kõige raskem pakend ja seega kukub see oma massi tõttu läbi vibreeriva sõela samal ajal kui teised pakendid juhatakse edasi jätkama oma teekonda mööda konveierlinti. Vibrosõel purustab klaasi ja see pudeneb läbi sõela. Kopplaadur laeb klaasikillud suurde 20 m³ konteinerisse.

Mis saab klaasist pärast sorteerimistehast?

Kogu Pakendiringluse klaaspakendid taaskasutatakse Eestis. Maardu sorteerimistehases killuks purustatud klaas viiakse kas Audrusse või Järvakanti. Audru betoonitehases kasutatakse klaasikillu betoonplokkide valmistamisel. Järvakandis aga toodetakse uued klaaspurgid ja -pudolid.

Täna teevad Eesti Pakendiringluse tehases suure sortimistöö seadmed, nii et inimesed klaaspakendijäätmega füüsiliselt kokku puutama ei peagi. Seega on tänaste tehnoloogiliste võimaluste juures täiesti piisav kui kodus tehakse vaid eelsorteerimine, mille käigus võib eri liiki pakendid koguda ühte anumasse (klaasi, plasti, metalli). Selline pakendite sorteerimine ei peaks majapidamisest üldse keeruline olema.

Igal aastal kogub Eesti Pakendiringlus kokku üle 40 000 tonni pakendijäätmekogumisse. Kogutud pakendid viiakse Maardu sorteerimistehasesse. Pakendiringlus on paigaldanud üle Eesti 355 klaasi kogumiskonteineri ning segapakendi konteinereid on 1046. Konteinerite kohta leiab infot kodulehelt pakendiringlus.ee.

Aivo Kangus

MTÜ Eesti Pakendiringlus
Juhatuse esimees

Lahmuse mõisakool ootab kokkutulekule

Hariduselu Lahmuse mail sai alguse juba 1848. aastal. Kool asus tol ajal paar kilomeetrit mõisasüdamest eemal Mähkylas – kohas, mida kutsuti Kooli. Kui alul õppisid lapsed lihtsalt tavaliises talutares, siis ajapikku jäi see kitsaks ja 1880. aastal ehitati Mähkylasse Koolinimelisse kohta uus koolimaja. Lahmuse külakool suleti Taevere vallavolikogu otsusega 1922. aastal, et teha suuremaks Suure-Jaanis asuv Kase kool. Ega Lahmuse ilma koolita väga kaua ei olnud. 1926. aasta suvel tuli otsus Lahmuse mõisa häärberis kooli käimapanemiseks juba sama aasta sügisel. Kool avati 4. oktoobril 1926. aastal. Aastaks 1934 oli koolis juba 140 õpilast.

Sellel sügisel saab seega Lahmuse mõisahoones lapsi õpetatud juba 90 aastat ja koolil on plaanis seda tähtpäeva tähistada. Kooli endiste õpilaste ja töötajate ühine kokkusaamine toimub 29. oktoobril Lahmusel. Koolimaja ukseid avame kell 12 päeval ja tegevusi planeerime kuni südaööni.

Lahmuse 8-kl Abikooli töötajad kevadel 1970. Esimeses reas: Laine Taat, Helgi Jaakson, Laine Tõnisson, Helmi Pärn; teises reas: Helmi Holtsmann, Erna Aru, Ilmi Alles, Maret Kerm, Ingrid Päeva, Vaike Hommik, Marite Peek, Elvi Kubu.

FOTO: Erakogust

Pidustuste paremaks organiseerimiseks on korraldajatel oluline teada osavõtjate arvu. Palun end kooli kokkutulekule kirja panna. Ega pidu ilma kulutusteta saa korraldada. Eelregistreerimisel on osavõtutasu 10 eurot. Kes jätab otsustamise viimasele minutile, siis sa-

mal päeval registreerimisel on osavõtutasu 20 eurot. Oma nime saab kirja panna Lahmuse Koolis kõigil tööpäevadel või kanda osavõtutasu MTÜ Lahmuse Hariduselts arvelduskontole nr EE261010220081413017. Selgitusse palun kirjutada oma lõpetamisaegne nimi.

Kohtumiseni 29. oktoobril Lahmusel. Kooli tänane kollektiiv teeb kõik selleks, et meil koos oleks tore ja meeldiv olla.

Jüri Hansen
Lahmuse Kooli direktor

Sürgavere kool ootab kokkutulekule

Ootame 8. oktoobril 2016 kõiki Sürgavere kooli vilistlasi, õpetajaid ja töötajaid kooli 95. aastapäeva tähistamiseks. Registreerimine internetis www.syrpk.vil.ee või alates septembrist telefonil 524 7194 Riina.

15. septembrini osalustasu 20 €, hiljem 25 €. Ülekandega tasuda arvelduskontole Aires Põder EE191010010567509011, selgitusse märkida osaleja nimi/nimed.

Muusikapäev kutsub Suure-Jaani inimesi kuulama

Rahvusvahelisel muusikapäeval 1. oktoobril täitub kogu Eesti kaunite helidega – üle kogu maa leiab aset ligi 150 tasuta poole tunnist lühikontserti. Mis aga ootab ees Suure-Jaani inimesi?

Järvide nimi ja dünastia kohalike muusikahuviliste seas palju tutvustamist ei vaja. Küll aga võib kummutada eksiarmuse,

et Järvid end vaid suviti Pärnus näole annavad. Tegelikult võib neid kohata nii siin- kui sealpool Soome lahte. Muusikapäeva puhul tuuakse duo Teet ja Mari Järvi Suure-Jaani inimestele koju kätte. Kontsert Suure-Jaani kirkus kell 12 päeval on kõigile kuulajatele tasuta.

Tšellist Teet Järvi on kogenud muusik ja pedagoog, olles esinenud nii

Euroopas, Ameerikas kui ka mujal maailmas. Alates 1993. aastast töötab ta Soomes, kus mängib Lahti sümfooniaorkestris ja keelpillikvartetis FINEST ning töötab pedagoogina Lahti muusikakõrgkoolis.

Samamoodi paistab rikkaliku reisimiskogemusega silma Mari Järvi. Kontsertreisid, meistrikursused ja kogemused klaverisaatjana rahvus-

vahelistel konkurssidel on viinud teda kõikjale Euroopas. Hetkel töötab ta klaveriõpetaja ja -saatjana Soomes. Kuigi Mari Järvi on tuntud pianistina, astub ta Muusikapäeval orelimängija rolli.

Mis muud üllatavat Muusikapäeval varuks on, saad uurida veebilehelt www.muusikapaev.ee. Kuula!

Teet Järvi ja Mari Järvi.

FOTO: Mait Jürjato

SUURE-JAANI KULTUURIMAJA

16. septembril kell 18

MEELESPEA KLUBIÕHTU

Suure-Jaanis Kondase majas.

Külla tuleb notar Kersti Kulla, kes aitab leida vastused teie küsimustele.

Tule ise ja võta sõber kaasa.

Lauake kata end!

25. septembril kell 13

VILJANDIMAA LAULURAHVA SÜGISPÄEV

Hüpassaares.

Laulupäev algab laulupiknikuga, kus esinevad poistekoor Mulgi Jõmmid, segakoorid Leelo, Lehola ja Ilmatar. Järgneb ühislaulmine eeslauljaga, lauldakse meeste laule.

Riina Roose vahetkstiid Eesti Meestelaulu Seltsist ja meestelaulust.

Päev lõpeb matkaga rabasaarele. Piknikukorv kaasa! Tasuta.

5. oktoobril kell 19 kontsert

"MINU LAULU PIDU" Kondase majas.

Andre Maaker – kitarr. Kontserdil kõlavad läbi aegade populaarsed laulupeo laulud

A. Maakeri töötlustes kitarrile.

Pilet 3 eurot.

10.00 Laada avamine

ENN TOBRELU Su grillikoolitus Päevajuht VENNO LOOSAAR

Igal täistunnil KULTUURI PROGRAMM KIRBUTURG

SUURE-JAANI SÜGISLAAT

18. septembril 2016 Suure-Jaanis Ilmatari platsil

LAADAPILET 2 €, allameetrimed tasuta. Piletiootjate vahel loositakse kell 15.30 välja auhinnad.

Peaauhindadeks 2 Estonian Medical SPA paketti „Lõögastus ravispas“ kahele!

15.00

KORRALDAJA: Suure-Jaani vallavalitsus
Lisainfo 526 4590, laat@suure-jaani.ee
KAUPLEJATE REGISTREERIMINE <http://suurlaat.weebly.com/registreerimine.html>

Batuudid, karussell, kalessisõit, loomad-linnud, töötoad jm

Kauplemine kuni 16.00

Pühapäeval, 11. septembril
kell 10–17

Vastemõisa rahvamaja juures

VASTEMÕISA LAAC 2016

laata juhib Raimo Aas

12 Kultuuriprogramm

13 Suur laada oksjon

(kaupade alghind 10 senti)

13.30 Spordimängud

(võrkpall – võistkonnas

3–6 osalejat, tänavakorvpall jm)

10-sendi loterii (peavõit 150-eurone

Philipsi muusikakeskus)

Õpitoad, mobiilide-, lille- ja käsitöönäitused,

võimsad batuudid, karussell ja õnneloošid.

läki laadale!

Info 526 4590 (Rein)

OLUSTVERES

23.–24. SEPTEMBRIL 2016 KELL 10–15

Külvi- ja mullaharimistehnika

DEMOPÄEV

DOTNUVA BALTIC, VÄDERSTAD OÜ

24. SEPTEMBRIL

Rahvusvaheline koolinoorte künnivõistlus kell 8–18

Kohaliku toidu laad kell 11–16

Hoidiste mess kell 11–16

Hobuste kross kell 10–15

Parima hoidise ja käsitööõlle valimine

Päeva juht Venno Loosaar

Üllatusesineja Ivo Linna

Suure-Jaani Järvejooks

Laupäeval, 6. augustil toimus järjekordne Suure-Jaani Järvejooks. Kuigi ilmataat ei hellitanud jooksjaid, kogunes siiski palju suuri jooksusõpru ümber Suure-Jaani järve jooksma.

Kõige rohkem arvulisem oli Tillude jooks, kus kõik osalejad said lisaks jooksurõõmule ka diplomi ja väikese meene.

Nii täiskasvanute kui laste arvestuses premeeriti kolme esimest ja jagati eriauhindu visaduse ja tubliduse eest.

Täname kõiki osalejaid toreda päeva eest ja loomulikult peakohtunikku Pille-Riini ning tema tublit abilist Liisi!

Kohtumiseni juba järgmisel Järvejooksul!

Tillude jooks.

FOTO: Erakogust

Aire Levand

Järvejooksu tulemused

Poisid 7-9-aastased

1.	Tehven Simuste	7.06,48
2.	Ardo Tulp	7.09,80
3.	Jesper Roman	7.13,56
4.	Henry Tikut	7.39,25
5.	Tony Richard Hansen	7.41,87
6.	Kristjan-Erik Selter	8.13,14
7.	Alger Animägi	8.28,57
8.	Alari Tikut	8.29,59
9.	Artur Masing	DNF

Poisid 10-14-aastased

1.	Algys Tauts	6.59,64
2.	Hendri Animägi	7.30,96

Noormehed 15-17-aastased

1.	Tanel Kondel	5.56,89
----	--------------	---------

Mehed 18-39-aastased

1.	Kristjan Vares	5.16,36
2.	Harvis Mill	5.21,61
3.	Rain Kuresoo	5.25,54
4.	Igor Zahharov	6.08,77
5.	Kristo Korell	6.25,86
6.	Kristjan Käär	6.28,10
7.	Karli Ots	6.36,16
8.	Heiki Einulo	11.18,16

Mehed 40+

1.	Janar Pähn	5.28,34
2.	Eero Animägi	6.52,40
3.	Ahto Selter	6.54,89

Tüdrukud 7-9-aastased

1.	Carmen Kazantseva	7.42,26
----	-------------------	---------

Tüdrukud 10-14-aastased

1.	Anette Peltser	6.24,64
2.	Anett Joandi	7.14,20
3.	Karina Elias	9.28,77
4.	Kerstin Konrad	9.39,13

Naised 18-34-aastased

1.	Anneli Vaher	6.03,84
2.	Kairi Kiiver	6.59,36
3.	Birgit Murumägi	7.13,58
4.	Laura Johanson	7.49,58
5.	Helen Akenpärj	8.06,78

Tillude jooks 100 m

1.	Mauri Aavasalu
1.	Emma Koks
1.	Aksel Maripuu
1.	Aron Maripuu
1.	Aston Türner
1.	Siim Peltser
1.	Liselle Kaugerand
1.	Kettrin Kääramees
1.	Uku Sepp
1.	Armin Kiigemägi
1.	Kristofer Pulla
1.	Kaspar Kärt
1.	Karl Kärt
1.	Siim Johannes Liiving
1.	Konrad Reinkubjas
1.	Ramon Vares
1.	Riti Pärn

Tillude jooks 200 m

1.	Mia Aavasalu
1.	Laura Loorits
1.	Kristel Loorits
1.	Joonas Lang
1.	Mattias Lang
1.	Andrias Lung
1.	Ats Türner
1.	Keitren Meerits
1.	Lasse Marten
1.	Luise Martin
1.	Oliver Kaugerand
1.	Leelo Sepp
1.	Emma-Louisa Vendla
1.	Kristiina Selter
1.	Kert Selter
1.	Kristjan-Erik Selter
1.	Ott Akenpärj
1.	Helery Tikut
1.	Alari Tikut
1.	Oskar Masing
1.	Ruuben Reinkubjas
1.	Kadi Kondel
1.	Romet Tamm
1.	Rasmus Oras
1.	Eliise Einulo
1.	Susanna Silm
1.	Kristofer Põdra

Gümnaasiumi õpilased suvel GLOBE laagrís

Gümnaasiumi õpilased kasutasid suvepuhkust teadmiste täiendamiseks GLOBE keskkonnaalaste uurimuste laagris. Õpiti, kuidas määrata biomassi looduses, millised on keskkonnatundlikud veeorganismid, kuidas teha veekeemia analüüsi ning mil määral mõjutab mulla koostis bioloogilist mitmekesisust. Õppelaager toimus 8.-10. august Voorel. Kokku olid tulnud GLOBE koolide esindajad üle Eesti. GLOBE koolide

õpilased teevad keskkonnaalaseid mõõtmisi aasta ringi, sisestades parameetrid ühtsesse andmebaasi, mille tulemusena on võimalik hinnata keskkonna seisundit kindlas piirkonnas. GLOBE keskkonnaalaste uurimustööde konverents toimub 16. septembril Suure-Jaanis. Huvilised on oodatud koolimaja aulasse õpilaste uurimustöid kuulama.

Evald Sepp

FOTO: Erakogust

Tänu teile, treenerid!

"Kahju, et otsa lõppes – tahaksin järgmisel aastal jälle tulla" ütles peale EJL ja Rimi Suure-Jaani suvelaagri lõpetamist Tallinnast pärit lapselaps. Vanaemana olen tänulik laagri korraldajatele, treeneritele ja partneritele lastele toreda ja sportliku jalgpallinäda sisustamise eest. Kui laps hommikul rõõmsalt laagrisse läheb ja laagri lõpetamise järel kahju tunneb ning tahaks jälle tulla, läks kõik korda.

Vanaema A. Kuum

10. septembril
kultuurimaja platsil
SÜRGAVERE KÜLA
KAADAPÄEV

Võrride võidusõit

Kell 12 päeva
avamine

Rammumehe võistlus

Vahupall, õnneloos, esinemised, parima hoidise konkurs, avatud muuseum, EMHI torn, atraktsioonid lastele, oksjon ja palju muud põnevat

Tantsitavad ansambel UNTSAKAD ja Ain Arula

Pääse 10.-

Kauplemise info ja registreerimine telefonil 518 1854 – Imbi

VIKK | **VILJANDI KUTSEÕPPEKESKUS**
tuleviku nimel

VILJANDI KUTSEÕPPEKESKUSES algab kursuselase jaoks **TASUTA** koolitus, mida rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi ja Eesti riigi vahenditest.

Koolitus on mõeldud erialase hariduseta või keskhariduseta või aegunud haridusega (50+) täiskasvanud tööelisele elanikkonnale.

20.09.–11.11.2016

PUHASTUSTEENINDAJA BAASOSKUSED
(60 akad t)

Tasulistest koolitustest on kavas sušide valmistamise jätkukoolitus, autojuhtidele täienduskoolitused, töökeskkonnaalane väljaõpe, keelte- ja arvutialased kursused.

Koolitustega saate tutvuda kooli kodulehelt www.vikk.ee
Info: tel 433 3095, 5303 7346, e-post koolitus@vikk.ee

Suure-Jaani
muusikastudio
UUTE ÕPILASTE VASTUVÕTT TOIMUB
8. septembril kell 16
vallamajas asuvas muusikastudio ruumides.

Soovitav eelregistreerimine aadressil kart.kaljaspolik@gmail.com või telefonil 5561 1982.

Kohtumiseni muusikastudios!

Olavi Udam

Väikesed ja suured traksikud tänavad Sind südamest meile antud abi eest.

Kõidama lasteaed Traksik

Kõik katusetööd
Katuste tarvikud
Katuste pesemine
Fassaaditööd

Asume Kõidamal
Telefon 523 9493 – Kalev
kalevsen@gmail.com

*Eesti-Läti sõpruskohtumine
muusikas*

Laupäeval, 24. septembril kell 16

Suure-Jaani Baptistikoguduse palvemajas, Nurme tn 6

Esinevad vokaalansambel Kuldiga Baptistikogudusest (Läti)
ja noorteansambel NB Tallinnast.

Sissepääs tasuta. Tere tulemast kõigile!

**Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja
metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.**

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või
aseteda piiranguvõõndis.

Metsakeskus.ee Telefon 5611 1900.

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178 – Eeri Palu,
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

KILDU RATSAGESKUS-KÜLALISTEMAJA

Peo- ja peielauad kuni 80 inimesele
Seminariruum kuni 100 inimesele
MENÜÜ JA HINNAD KOKKULEPPEL

Kontakt: kildu@kildu.ee
506 2283 - Priit Toobal
5558 1975 - Mihkel Raudsepp

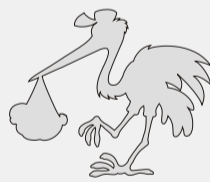
OÜ Arlai pakub Suure-Jaanis järgmisi teenuseid:

- rehvitööd, rehvivahetus, uute rehvide tellimise võimalus
- võimalus tellida autodele varuosi
- autoremont ja -hooldus
- keevitamine
- autode keretööd
- autode värvimine
- diagnostika
- autode poleerimine ja vahatamine

UUS! Auto käsipesula. Kliendisõbralikud hinnad!
Tel 5623 7857

**Korstnapühkimise- ja
pottsepateenus.
Telefon 5689 7147**

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Tuuli Rajamäel ja Margus Taalil sündis
tütar HEGE Taal

Ly ja Ivo Mürsepal sündis
poeg TENMAR

Laura Laansool ja Ove Orul sündis
tütar LOTTA Org

Keili Piigil ja Maario Hiielaiul sündis
tütar MARILEEN Hiielaid

Kätlin Sikoral ja Urmas Maksimovil
sündis tütar LUISA Sikora

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

AUGUST PUHU	22.09.1924	92
SILVIA JUHKAM	30.09.1925	91
HEINO OLEV	25.09.1926	90
SILVI RINK	20.09.1927	89
ENDEL VINGISSAR	23.09.1928	88
IDA KÜNNAP	02.09.1929	87
ELVI MÄGI	04.09.1929	87
LEA HOMMUK	07.09.1929	87
OLEV KAUR	07.09.1930	86
ELLI KULBOK	13.09.1930	86
HELJU LENK	28.09.1930	86
ESTE KIMMEL	06.09.1931	85
MAIMU VIIGAND	06.09.1931	85
LEA LAND	10.09.1931	85
VILJA TIKK	04.09.1932	84
HELLE SOVA	22.09.1932	84
LEO PAAS	17.09.1933	83
MILVI SIIMER	18.09.1933	83
JÜRI SIIMER	24.09.1933	83
MAIA SIHVER	24.09.1933	83
VIIVI LABI	12.09.1934	82
HILJA MÄGER	21.09.1934	82
OLIVIA KAMMA	18.09.1935	81
LINDA SALUMÄE	07.09.1936	80
VIKTOR MÄGER	01.09.1941	75
ANTS AAVIK	11.09.1941	75
ENDEL VENDELIN	29.09.1941	75
ÜLO VAINURA	01.09.1946	70
VIRVE SALUSTE	15.09.1946	70
ÜLLE-ASTRID NÕMM	30.09.1946	70
HELDUR-HELMUT LOMP	30.09.1946	70
AIRE SEERO	04.09.1951	65
OLEV AULE	11.09.1951	65
MEELI KAKKO	25.09.1951	65
ILSE PALTSMAR	30.09.1951	65
LEMBIT PAJO	01.09.1956	60
TIIU URBEL	02.09.1956	60
TIIU VENTSEL	05.09.1956	60
HELLE KURESSON	05.09.1956	60
JAAK VIRVES	06.09.1956	60
ENN HELBMA	08.09.1956	60
VELLO KANGRO	19.09.1956	60
LEMBIT LAPP	22.09.1956	60
VALENTINA PERLOVA	25.09.1956	60
URVE SOO	27.09.1956	60
MERIKE SOLO	04.09.1961	55
VELLO TULEV	04.09.1961	55
TÕNU KUKK	23.09.1961	55
REIN RÄTSEP	27.09.1961	55
HELJU VELBAUM	28.09.1961	55
MARGUS KABANEN	09.09.1966	50
EERO JÄNES	11.09.1966	50
IVE JOHANSON	17.09.1966	50
IMBI JOHANSON	27.09.1966	50

Pehme mööbli parandus
Viljandi, Lossi 40.
Telefon +372 553 3058

OJA KÄSIPESULA SUURE-JAANIS:

- ☛ ŠAMPOONIPESU
- ☛ PIGIEEMALDUS
- ☛ KUIVPUHASTUS (TOLMUIMEJAGA)
- ☛ MÄRGPUHASTUS (KEEMILINE SISEPESU)
- ☛ NAHAHOOLDUS
- ☛ PÜSIVAHA, POLEERIMINE
KASUTUSEL PROFIKEEMIA (CARGLAZE)!

KIIRE JA KORRALIK TEENINDUS!

Leiate meid Alexela tankla tagant (Oja 2b)
Tel 5350 6768, 5623 7857

17. septembril kella 14.00–15.00 toimub Suure-Jaani
kultuurimajas (Ilmatari 9)
EESTI-SOOME JALATSIVABRIKU NATURAAL-
NAHAST TÄNAVAKINGADE MÜÜK
suuruses 36–42.

Müügil ka talvesaapad. Parimad hinnad!

KUULUTUS

Suure-Jaanis Välja tn 8 anda pikaks ajaks üürile või
müüa 4-toaline korter. Hind kokkuleppel.
Info: 5668 6386 Eneli.

Mälestame

ELDUR NORKROOS
15.03.1939–30.07.2016

VALVE PAAL
02.03.1935–07.08.2016

HARRI RÖSLER
20.12.1941–01.08.2016

GUIDO HEIN
22.08.1952–10.08.2016

LEOLE

Suure-Jaani valla leht
ilmub 1 kord kuus
e-post: leole@suure-jaani.ee
http://web.suure-jaani.ee/leole

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 10 eurot, eraisikul 1 euro.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu
27. kuupäevaks tasutud.
Reklaami vastuvõtt järgmise kuu lehte saabumise
järjekorra alusel.

Ootame materjale hiljemalt eelneva
kuu 26. kuupäevaks.

Toimetusel on õigus teksti
redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk, 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
telefon 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus ja trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
telefon 7768 871
vali@vali.ee